



## Відео вбивства Тарайковського

Коли ми поспіхом рятувалися, я розминувся зі своїми друзями: вони змогли сховатися у якійсь квартирі, а я побіг до своєї машини. На парковці все було заблоковано, тож я не зміг виїхати. Водночас вантажівки з ОМОНОм продовжували прибувати, бойовики були навіть у медичних машинах. У людей навколо стріляли, і я вирішив сховатися в авто.

Це був досить вологий день, я закрився у машині, щільно зачинив всі вікна і почав інтенсивно дихати, щоб вони запотіли. Знявши з себе весь світлий одяг, залишився у чорному, натягнув на обличчя чорну ганчірку і відкинув спинку крісла назад. Я лежав у такій позі півтори години. За цей час біля моєї машини зупинився ОМОНівський бус, я постійно чув команди: «Зачищаємо тут, беремо цих, зачищаємо там».

Уже майже ніч, вони світять ліхтарями по машинах. Якщо бачили там когось — стріляли у лобове скло. Я нерухомо лежав і розумів, що мені пощастило, адже встиг підготуватися. Ззовні моє авто мало такий вигляд, неначе воно вже давно там стоїть. Це були дуже моторошні півтори години, вони йшли зі зброєю потоком повз мою машину. Я чув не лише їхні переговори між собою, а й як людини кричали їм із балконів зупинитися. Вони стріляли навіть у них.

У той день мені вдалося врятуватися.

Коли ти перебуваєш якийсь час у шоківій ситуації, то починаєш зводити. І мій потяг до свободи — сильніший за страх. Звісно, наступного дня я знову вийшов на вулиці Мінська. Я не міг спокійно жити з думкою, що наді мною можуть позбиткуватися у будь-який момент. Краще вже дістати травму, ніж втратити можливість відстоювати свою честь. Так, страшно було, але рівень обурення був значно вищим.

Наступного дня ми з друзями вже розуміли, що треба краще подбати про свою безпеку. Я перейняв певний український досвід із часів Майдану, знайомі мені порадили обтягувати тіло, зокрема живіт, глянцевиими журналами, які ми закріпили ізоляційною стрічкою. У нас також були окуляри і каски. Ми не планували нікого захоплювати чи атакувати, а просто хотіли, щоб нас не скалічили.

Ми сфотографувалися зі своїми щойно зробленими журнальними «бронжилетами». День для нас минув спокійно, хоча містом їздили військові машини, і це наганяло страх. Я ж на авто заїжджав у гарячі точки та вивозив звідти людей, які цього потребували.

Розповідає мама Єгора: Мені досі страшно, коли я згадую ті дні: як огортала журналами, щоби не всі удари кийків йому дісталися. І чекала на нього вдома... А потім сама вийшла на вулицю у ланцюзі солідарності.

За кілька тижнів на одній з акцій, яка відбувалася на Майдані незалежності, моїх друзів взяли у кільце біля Червоного костелу. Будень, наро думало. ОМОНівців, мабуть, — більше. Жінок і дітей не випускали з кільця, всіх чоловіків забрали. Затримали і моїх друзів, тих самих, з якими ми ходили на протести 9-10-11 серпня. В одного з них у телефоні знайшли фотографії з глянцевиими журналами, його вже не випустили. Він досі у СІЗО, на нього почали шити справу по статті про масові заворушення, це від трьох до восьми років.

Основними матеріалами для кримінальної справи стали фото і відеоматеріали. Я не можу знати точно які, оскільки це таємниця слідства, цього не знає навіть адвокат. Тож невідомо за що саме вони зачепилися. Я припускаю, що фото з касками і «журнальними» бронжилетами цілком могли використати як матеріали для статті про масові заворушення, буцімто ми хотіли на когось напасти чи побити.

Звісно, все було не так, адже це були наші інструменти для захисту. Проте людей, з якими він був знайомий. Я розумів, що за мною можуть прийти у будь-який момент: мої фото точно були в його телефоні. Так, орієнтовно 20-го вересня я виїхав до України на якийсь час, мої друзі також роз'їхалися по різних країнах. Уже потім ми дізналися, що до деяких з нас приходили додому з обшуком, але вдома вже нікого не було.

Розповідає мама: Він зібрався за один вечір і поїхав, а перед від'їздом попросив мене видалити всі фото, відео і коментарі із соцмереж. Було шкода видаляти — на цих світлинах була вільна молодь. Коли Єгора вже не було, то вони прийшли до нашої квартири, я точно знаю, що це були вони. Серце стиснулося у кулачок, але я не відкрила.

20-го вересня я виїхав з Білорусі до України, а через три місяці до Польщі. Я технічний директор стартапу, мені пощастило, що я можу працювати віддалено. Дуже хочу повернутися до Білорусі, проте поки незрозуміло, коли це може відбутися.



Зараз я регулярно зв'язуюся з мамою, вони живе у Мінську, також опозиціонерка. Вона моє головне джерело інформації, розповідає всі новини. Звісно, я постійно стежу за різними виданнями і телеграм-каналами: протест, можливо, змінив свою форму, але він не зник. Після всього, що ми пережили, — неможливо відкотитися назад, протести відбуваються щодня, але більш спонтанно. Якщо ти намалював десь прапор, наприклад, у себе у дворі, то це також важливо. Так ти підтримуєш дух.

Найбільше, що мене розчарувало у нашій революції, — це старші покоління чоловіків, які так і не наважилися застрайкувати. Є окремі герої, але більшість все-таки працює на виробництвах. Коли вони були молоді у 90-ті, у 2000-ні вони також не діяли, навіть зараз вони бояться втратити роботу. І нам треба працювати саме з ними, адже підрив економіки — це ледь не єдиний спосіб, як ми можемо скинути нинішню владу.

Розповідає мама: Я ніколи не голосувала за цього президента, але й нічого не зробила, щоби його не було. Мені соромно і я хочу, щоби наші діти жили у вільній країні.

**Лукашенко** вже вигнав і посадив багато людей, які були локомотивом цього протесту. Але все одно, головна рушійна сила — це молоде покоління, яке ніколи вже не повірить у цей режим. Переконали, що режим приречений, людина намагається управляти суспільством 21-століття з допомогою технологій 20-го. Це не спрацює.

Я повернувся би вже, якби знав, що проти мене немає жодних кримінальних справ, й відразу пішов би на мітинги. Але поки мушу чекати, коли розвалиться справа мого друга, або коли зміниться влада. Я точно повернуся, бо люблю Білорусь і маю можливість інвестувати у неї.

Розповідає мама: Я дуже чекаю на свого сина у вже вільній Білорусі. Якось мене зупинили на вулиці й вимагали на перевірку телефон. Я відмовилася. Мене стали штовхати і ображати, але зрештою залишили у спокої. Зараз я одна у місті, але страху вже немає, я продовжую ходити на всі акції і вже не боюся.

## Думав про Литву і Польщу, але обрав Україну

**Євген Романенко, ведучий криптозаходів, блогер.**

31 жовтня я зібрав за годину свої речі, дійшов до кордону на таксі, перетнув — пішки. Щойно опинився на території України — спокійно видихнув.

Я був у 10-му класі, коли вибрали Лукашенка президентом, себто весь термін 26-літньої диктатури пройшов на моїх очах. Моя ж історія розпочалася 9 серпня 2020 року, коли у день так званих президентських виборів, вся країна вийшла на вулиці.

Білоруси характеризуються безкінечним терпінням. Але бунт настав. Я не міг не вийти на вулицю, тоді ще вимкнули Інтернет — робота зупинилася. Не вийти — було проявом боягузтва.

І я попався.

Я публічна особа у сегменті криптоіндустрії, і новина про моє затримання мала резонанс. Звісно, коли мене брали, то ніхто не знав, хто я такий. Гребли всіх.

Я потрапив у СІЗО, яке було розташоване за межами столиці. Умови там були стандартні, 5 днів я був в ІВС (Ізолятор временного содержания), 2 дні у СІЗО, що дуже схоже на тюрму, нас було по 30 людей у камері. Усі затримані без зеківського минулого, абсолютно нормальні люди. Хапали всіх, навіть людей, які просто виходили по хліб.

Наприклад, зі мною у камері був ксьондз з Гродно, був також чемпіон Європи по ММА. За цей час через білоруські ізолятори пройшла найкраща частина країни. Людина — істота дуже адаптивна, до кінця перебування там навіть звикаєш. Спочатку це був шок, але поступово усвідомлюєш, що тут ти проведеш ніч, а потім ще одну. Там був інформаційний вакуум, ти зовсім не розумів, що відбувається у країні, й це також частина психологічного тиску.

Коли я вийшов, то друзі мені казали, мовляв ти персонаж публічний, критикуєш владу відкрито і нічого не боїшся, ризик великий, можливо, тобі варто поїхати? Я ж відповідав, що не збираюся робити нічого подібного, на той момент я нічого не боявся.

Завдяки криптовалюти сформувалося кілька схем, з допомогою яких білоруси з різних країн підтримують людей на Батьківщині. Зрозуміло, що за мною слідували, але я на це не зважав.

30 жовтня ми організували черговий онлайн-захід, де прямим текстом піарили людей, які допомагають білорусам. Після нього у мене спрацювала «чуйка»: треба їхати, бо завтра за мною прийдуть.

Ті, для кого чаша терезів переважила, що краще поїхати, ніж залишитися, — вже поїхали. Це чимала кількість людей активних та думаючих — відбувся безпрецедентний відтік мізків, зокрема айтішників, якими так славиться Білорусь. До речі, від цього виграли країни-сусіди, наприклад, Україна.

Білорус може поїхати до Європи, зокрема до Литви, Латвії чи Польщі. Для когось ці країни ближчі та зрозуміліші, проте не для мене. Я ж мав лише два напрямки на Південь або ж Схід. У мене досить тісні стосунки з Росією, колись я жив і працював там. Після 2014 року ця країна стала для мене нецікавою, я не хотів переїздити до країни, чий режим схожий на білоруську диктатуру.





Євген Романенко

На цю тему: **Беларусь: IT-страна, "ескадроны смерти" и смертная казнь**

Україна у цьому плані дуже відрізняється, переїзд сюди для мене — прогрес. Це навіть стало модно преїздити до України. Крім того, у Вінниці я маю партнерів як амбасадор криптогеманця, один із офісів якого розташований саме там. Це був головний фактор, адже там у мене є команда і я знав, що є люди, які мене приймуть і підтримають.

#### Розповідає Вадим Груша, CEO Trustee Wallet, партнер Євгена

Женя — це надзвичайно талановита людина, ми знайомі давно, працювали віддалено тривалий час. Його переїзд для нас — це радісна подія, крім того в Україні він у безпеці.

Ми допомагали як могли: з житлом, з переїздом, загалом адаптуватися.

Переїзд Євгена позитивно і майже миттєво вплинув на ріст ефективності нашої компанії, в офлайн значно зручніше і швидше ділитися досвідом і знаннями. Окрім того, Євген відіграв ключову роль у тому, щоби саме з допомогою нашого криптогеманця ми допомагали людям, які потребують матеріальної підтримки у Білорусі. Ці кошти не можна ні відстежити, ні заблокувати.

Брати-українці спрацювали прекрасно, ми відчули підтримку України. Офіс президента швидко прийняв правильні рішення, там усвідомили, що найкращі мізки приїдуть сюди, і створили відповідні умови, щоби полегшити перебування білорусів у країні. Останні дві постанови Кабміну 1303 і 1302 про продовження термінів у 180 днів і полегшення порядку видачі видів на житло особисто мені дуже допомогли. До квітня я легально можу перебувати в Україні і спокійно займатися своєю працею.

Окрема подяка українцям за непідтримку білоруської влади. Україна ясно дала зрозуміти, що Лукашенко нелегітимний **диктатор**, ми відчули, що для українців важлива свобода, а не рабство.

Попри абсолютну нелегітимність нічого не вказує на те, що **режим Лукашенка** руйнується чи розвалюється. Його підтримує Росія. Водночас білоруси самі від себе не очікували, що чинитимуть такий спротив. У цьому протесті ми відкриваємо себе — відбувається повноцінне зародження нації.

Попри всі специфічні політичні процеси, які відбуваються в Україні, для мене переїзд сюди став подихом свободи. І для нас це важливо, із затхлого повітря Білорусі опинитися тут. Для людей, які люблять свободу, Україна — це найменше зло із тих, що є поряд.

Я маю свій фронт роботи, і навіть не будучи у Білорусі продовжую спротив проти режиму своєю публічною діяльністю. Я стараюся бити не лише по білоруському, але російському режимам, оскільки вони мають багато спільного. Кожен має знайти для себе свій фронт роботи, адже їх багато. І вуличний — це лише один з них. Послідовна критика диктаторських режимів — це частина моєї місії.

В Україні ти не варшиш постійно у токсичному інформаційному порядку денному Білорусі, від якого мізки розкладаються, адже всі білоруські новини дуже розбалансовують нервову систему. І багато айтїшників їхали тому, що неможливо працювати у такому інформаційному полі. Але звісно, ти не можеш не бути у цьому контексті навіть після переїзду, спілкуєшся з друзями і знайомими, найважливіші новини все одно долітають. Але ти хоча би періодично вириваєш із гнітючого інформаційного потоку.

Особисто у моїй ситуації вагомих причин для повернення немає. А стратегічно я мав рухатися далі, оскільки на одному місці довго не сиджу. Наразі в Україні з'явилося багато проєктів, в які я швидко включився. З великим задоволенням я затримаюся тут принаймні на рік.

## У мене відбирають місто

#### Анонімно, редакторка

Складно сказати, чому переїхала до України, адже на той момент це було не про "куди", а "звідки". В середині жовтня збрала маленьку сумку з речами і поїхала на машині до Києва. Спочатку жили у друзів, а потім винайняли квартиру. Не дуже усвідомлено підходила до цього рішення, адже на той момент складно було осягнути, що я їду не на кілька тижнів відпочити, а що це тривала й серйозна історія. До цього складно бути готовою.

Спершу я хотіла поїхати до Вільнюса, навіть зробила візу і вже готувала необхідні документи. Але зрештою вирішила, що логічніше і простіше з точки зору адаптації переїхати до Києва. Тут все зрозуміло, дружельно і схоже. Я не зовсім уявляла, чим



НОВИНИ ПАРТНЕРІВ

РЕКЛАМА

займатимуся у Литві. Варіант переїзду до Росії ми навіть не розглядали. Почуття неприязні до цієї країни загострилося після незрозумілої спроби інтеграції Білорусі, проти якої також протестували. Хочеться максимально віддалитися, а не інтегруватися.

Можливість поїхати — це привілей, не всі можуть дозволити собі поїхати через роботу, родину, відсутність грошей. Маю можливість працювати віддалено, але досі перебуваю у дивному стані невизначеності, коли ти не розумієш, наскільки твій переїзд може затягнутися. Мої батьки та родичі залишилися у Мінську.

Ще спочатку, у перші дні серпня, ми думали, що коли раптом стане все зовсім погано, то можемо переїхати до Києва. Хотілося мати відчуття, що двері відчинені для тебе, і раптом що, ти зможеш вилетіти, поїхати. Це настрої, який панував серед багатьох вже тоді. Чітко пам'ятаю той день - тоді фактично все всередині обірвалося, коли раптом Україна закрила кордони на понад місяць. Це схоже на відчуття клаустрофобії.

Я не мала прямої загрози, необхідності тікати не було. Та все одно існує постійний тиск. Спочатку взяли знайомих, потім друзі друзів, пізніше друзів — я чітко розуміла: це питання часу, коли репресії торкнуться мене.

Я дуже люблю Мінськ, це моє місто, мій дім. Але весь цей час у мене було відчуття, що у нас відбирають місто. Ти виходиш на проспект і не відчуваєш себе у безпеці — це дивне і неприємне почуття.

Ти сидиш у своїй квартирі в очікуванні, що хтось може увірватися. Таке вже відбувалося у моєму оточенні, тож цей страх не безпідставний. Прийти могли у будь-який час доби і не лише до «видних» активістів, а й з людьми, які наприклад, публікували фотографії з протестів у своїх соцмережах. Їх забирали по статті за несанкціоновані масові заходи. Ти закриваєш профіль, видаляєш фотки, починаєш параноя. Але найтоксичніше у цьому, що ти ніяк не можеш убезпечити себе.

Останні кілька років ми розуміли, що глобально все не добре, але це існували дві Білорусі. Одна це всі ми, бізнеси, креативні індустрії, хаби, друга- якась держава, з якою ми практично не пересікалися. Була наша реальність — європейського міста — і було щось над нами, щось незрозуміле, але з чим ми не вступали у взаємодію. Поки це не сягнуло критичної точки, коли ці дві реальності нарешті зіштовхнулися, то стало зрозуміло, що обидві вони співіснувати не можуть.

Є така пісня білоруська Лявона Вольського називається Менск-Минск про два різні міста, які самі по собі. І ми наче жили у Менске, а все інше нас, наче не стосувалося.

*Дарагія мінчане і госьці сталіцы,*

*Я хачу з вамі болем сваім падзяліцца.*

*Карацей, гэта брыдка, але сэ ля ві,*

*Мы ў сталіцы жывем нібы на дзьве сям'і.*

*Мы жывем адначасова ў двух гарадах,*

*Падваенне асобы зрывае нам дах,*

*Дык няўжо ж нам ніколі ня склеіць, ня сшыць*

*Менск і Мінск - дзьве паловы сталічнай душы.*

Я не брала участі у найжорстокіших протестах, я не боєць і не бачу себе у цій ролі, але я виходила на вулиці пізніше, коли протести не так жорстоко придушували. У Білорусі ніхто не звинувачує тих людей, що поїхали чи тих, хто не виходить на протести. Всі роблять те, що можуть.

На цю тему: **Лукашенко и хунта. Как силовики трансформируют белорусский режим**

Я стежу за всім, що відбувається прямо зараз у Білорусі, тримаю постійний зв'язок з родичами, хоча інколи це складно. Бабуся і дідусь під впливом телевізора. У нас з ними діаметрально-протилежні погляди. І я розумію, що це не їхня провина, вони просто так звикли. Для мене досі велика загадка, чому вони не вірять мені, очевидиці подій, чому вони вірять телевізору. І зараз мені складно підтримувати з ними спілкування, говорити на інші теми, коли у мене все всередині говорить.

Звісно, я хочу повернутися. Спочатку я думала, що від'їзд це лише на кілька місяців, то зараз я вже не настільки оптимістична і думаю у категоріях років. Оскільки я хочу повернутися, коли ми вже перемажемо, але я поняття не маю, коли це відбудеться. І поки є відчуття, що це буде не скоро.

Коли тривали великі марші, то ми думали перемога настане вже завтра. Я пережила дуже натхненний час, здавалося, що проти цього вже неможливо боротися, це вже повсюди. Але поступово відчуття послабшало.

Ганна Аргірова, опубліковано у виданні **ТЕКСТИ**

На цю тему:

- **Юлія Латынина: Лукашеску капут**
- **«Хапун»**
- **Показательная бойня. Почему в Беларуси больше нет законной власти**
- **На встречу с Чаушеску? Стоит ли сравнивать Беларусь с Польшей и Румынией 80-х**
- **Білоруси відчувають себе втричі ближчими до українців, ніж до росіян.**

Share 0

Читайте «Аргумент» в [Facebook](#) и [Twitter](#)

Если вы заметили ошибку, выделите ее мышкой и нажмите **Ctrl+Enter**.

## Коментарі

### ВІДЕО

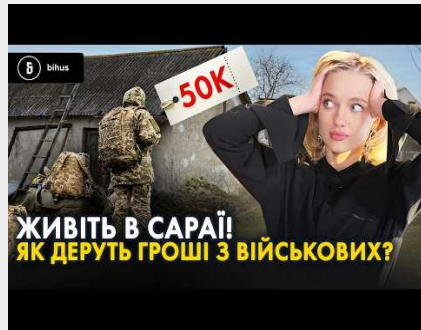
Про що не можна було жартувати в СРСР



HEAVY SHOT, VAMPIRE, NEMESIS: як «Баба Яга» б'є ок\*пантів



Воюєш? Плати більше! 50к за оренду і космічні комісії: як виглядає ринок житла на фронті?



[Головна](#) [Про сайт](#) [Опитування](#)

© 2011 «АРГУМЕНТ»

**Републікація матеріалів:** для інтернет-видань обов'язковим є пряме гіперпосилання, для друкованих видань – за запитом через електронну пошту. **Посилання або гіперпосилання повинні бути розташовані при використанні тексту - на початку використовуваної інформації, при використанні графічної інформації - безпосередньо під об'єктом заповичення.** При републікації в електронних виданнях у кожному разі використання вставляти гіперпосилання на головну сторінку сайту [argumentua.com](http://argumentua.com) та на сторінку розміщення відповідного матеріалу. За будь-якого використання матеріалів не допускається зміна оригінального тексту. Скорочення або перекомпонування частин матеріалу допускається, але тільки в тій мірі, якою це не призводить до спотворення його сенсу.

Редакція не несе відповідальності за достовірність рекламних оголошень, розміщених на сайті, а також за вміст веб-сайтів, на які дано гіперпосилання.

Контакт: [uargumentum@gmail.com](mailto:uargumentum@gmail.com)